

МОНГОЛ УЛСЫН ХӨДӨЛМӨР,
НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙДЫН
ТУШААЛ

2017 оны 04 сарын 20 өдөр

Дугаар А/АА

Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулийн 38 дугаар зүйлийн 38.2 дахь хэсгийг үндэслэн ТУШААХ нь:

1. "Сэтгэл зүйн зөвлөгөө үйлчилгээ үзүүлэх журам"-ыг нэгдүгээр хавсралтаар, "Сэтгэл зүйн зөвлөгөө үйлчилгээний үнэлгээний маяг"-ыг хоёрдугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2. Тушаалын хэрэгжилтийг хангаж ажиллахыг Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн газрын дарга /О.Алтансүх/, бүх шатны Засаг дарга нарт үүрэг болгосугай.

3. Тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны Хүн амын хөгжлийн газрын дарга /С.Тунгалагтамир/-т даалгасугай.

САЙД

Н.НОМТОЙБАЯР

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын
сайдын 2017 оны 04 дугаар сарын 20-ны
өдрийн А/11 дугаар тушаалын
нэгдүгээр хавсралт

СЭТГЭЛ ЗҮЙН ЗӨВЛӨГӨӨ ҮЙЛЧИЛГЭЭ ҮЗҮҮЛЭХ ЖУРАМ

Нэг. Ерөнхий зүйл

1.1. Гэр бүлийн хүчирхийллийн хохирогч, хүчирхийллийн болзошгүй эрсдэлд байгаа хүн /цаашид “хохирогч” гэх/-д сэтгэл зүйн зөвлөгөө үйлчилгээ үзүүлэхэд энэ журмаар зохицуулна.

1.2. Сэтгэл зүйн зөвлөгөө үйлчилгээ үзүүлэхэд Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хууль, Гэр бүлийн тухай хууль, Эрүүл мэндийн тухай хууль, Хүүхэд хамгааллын тухай хууль, Хүүхдийн эрхийн тухай хууль, Хувь хүний нууцын тухай хууль, Нийгмийн Халамжийн тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжийг баримтална.

1.3. Сэтгэл зүйн зөвлөгөө үйлчилгээг нутаг дэвсгэрийн харьяалал харгалзахгүйгээр хохирогчийн эрэлт хэрэгцээнд нийцүүлэн шуурхай, чанартай, хүртээмжтэй, үнэ төлбөргүй хүргэнэ.

1.4. Бүх шатны Засаг дарга нь Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.1.6-д заасны дагуу хохирогчид сэтгэл зүйн зөвлөгөө үйлчилгээ үзүүлэх ажлыг зохион байгуулж, хохирогчтой ганцаарчлан уулзах өрөө, шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангана.

1.5. Сэтгэл зүйн зөвлөгөө үйлчилгээг мэргэжлийн сэтгэл зүйч үзүүлнэ. Нийгмийн ажилтан хохирогчид сэтгэл зүйн анхан шатны тайвшруулах зөвлөгөө өгч, хамтарсан багтай нягт хамтран ажиллаж, цаашид мэргэжлийн сэтгэл зүйн зөвлөгөө үйлчилгээнд холбон зуучлана.

Хоёр. Сэтгэл зүйн зөвлөгөө үйлчилгээ үзүүлэхэд баримтлах зарчим

2.1. Сэтгэл зүйн зөвлөгөө үйлчилгээ үзүүлэхэд дараах зарчмыг баримтлана:

2.1.1. хохирогчийн нэр төр, үнэ цэнэ, эрхэм чанар, эрх, эрх чөлөөг хүндэтгэн нас, хүйс, яс, үндэс, нийгмийн гарал, боловсрол, шашин шүтлэг, итгэл үнэмшил, үзэл бодол, гэрлэлтийн байдал, эдийн засгийн боломж, бэлгийн чиг баримжаа, хөгжлийн бэрхшээл болон бусад байдлаар ялгаварлан гадуурхахгүй байх;

2.1.2. сэтгэл зүйн зөвлөгөө үйлчилгээг үзүүлэхдээ хохирогчийн аюулгүй байдлыг нэн тэргүүнд тавих;

2.1.3. хохирогчийн хувийн нууцыг чандлан хадгалах, хохирогчийн бичгээр өгсөн зөвшөөрөлгүйгээр түүнтэй холбоотой мэдээллийг задруулахгүй байх;

2.1.4. сэтгэл зүйч нь мэргэжлийн ёс зүй болон байгууллагын дотоод журмыг баримтлах.

2.2. Сэтгэл зүйч нь үйлчилгээний явцад хохирогчийн эрхийг ямагт хүндэлж мэргэшсэн, ёс зүйтэй үйлчилгээ үзүүлэхдээ дараах зарчмыг баримтлана:

2.2.1. хохирогчийг хангалттай мэдээллээр хангаж үйлчилгээнд хамрагдах эсэх талаар бие даан сонголт хийх боломжоор хангах, түүний сонголтыг хүндэтгэх;

2.2.2. хохирогчийн эрх, хэрэгцээнд суурилсан байх;

2.2.3. хохирогчийн соёлыг хүндэтгэх, мэдрэмжтэй байх, хүний хувийн орон зайдүү нэвтрэхгүй, зөвхөн хэрэгцээт мэдээлэл авах;

2.2.4. хохирогчийн сэтгэцийн гэмтэлд мэдрэмжтэй байж, сэтгэл зүйн үйлчилгээ, харилцаанд хэрхэн нөлөөлөхийг мэддэг байх.

2.3 Сэтгэл зүйн зөвлөгөө үйлчилгээ үзүүлэх байр, өрөө нь хохирогчийн сэтгэл зүйн болон бусад аюулгүй байдал, эрүүл ахуйд нийцсэн, стандартын дагуу хангагдсан байна.

2.4. Хохирогчийн мэдээллийн санг чандлан хадгалах техник, тоног төхөөрөмжтэй байна.

2.5 Хохирогчийг түүнд тохиолдсон асуудал, одоо байгаа байдал болон ирээдүйн шийдвэр, сонголтод нь буруутгахгүй, нөлөөлөхгүй байна.

Гурав. Сэтгэл зүйчид тавигдах шаардлага

3.1. Сэтгэл зүйч нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

3.1.1. баклавар зэргийг сэтгэл судлал мэргэжлээр төгссөн байх, тухайн мэргэжлээр магистр ба түүнээс дээш зэрэгтэй, клиник сэтгэл зүй, сэтгэл засал, сэтгэл зүйн зөвлөгөө үйлчилгээ үзүүлэх болон гэр бүлийн болон хосын асуудлаар зөвлөгөө өгөх чиглэлээр мэргэшсэн байх;

3.1.2. хувь хүний сэтгэл зүйн тулгамдсан сэтгэл зүйн асуудлыг тодорхойлох, оношлох, үнэлэх, зөвлөгөө, заслын үйлчилгээг төлөвлөн хэрэгжүүлэх чадвартай байх;

3.1.3. удирдагч багш, нарийн мэргэшсэн сэтгэл зүйчийн удирдлага дор нэгээс дээш жил клиник дадлага хийсэн туршлагатай байх;

3.1.4. сэтгэцийн гэмтлийн үед үзүүлэх сэтгэл заслын болон сэтгэл зүйн зөвлөгөөний арга, техникийг эзэмшсэн байх;

3.1.5. хүний эрх, жөндөрт суурилсан хүчирхийлэл, үүний дотор гэр бүлийн хүчирхийллийн сэдвээр тогтмол сургалтад хамрагдсан байх;

3.1.6. сэтгэл заслын чиглэлээр давтан сургалтанд тогтмол хамрагдсан байх;

3.1.7. клиник супервишн буюу мэргэжилтнүүдийн зөвлөгөөн, мэргэжлийн хэлэлцүүлэгт тогтмол оролцдог байх;

3.1.8. хохирогчийн тухайн цаг үеийн сэтгэл зүйн байдал, сэтгэл заслын арга техник, зарцуулсан цаг хугацааг байнга тэмдэглэн хөтөлдөг байх.

Дөрөв. Сэтгэл зүйн зөвлөгөө үйлчилгээ

4.1. Сэтгэл зүйч хохирогчийн суурь шалтгааныг тодорхойлж тохирсон сэтгэл зүйн үйлчилгээг төлөвлөн хэрэгжүүлнэ.

4.2. Сэтгэл зүйч үйлчлүүлчид сэтгэл зүйн дараах үйлчилгээг үзүүлнэ:

4.2.1. хохирогчийн сэтгэл зүйн болон бие махбодийн нөхцөл байдлын үнэлгээ хийж, цаашдын сэтгэл зүйн үйлчилгээг тодорхойлох;

4.2.2. анхан шатны тайвшруулах зөвлөгөө үзүүлэх;

4.2.3. хохирогчийн эрүүл мэнд, биеийн байдлын талаар холбогдох маягтын дагуу үнэлгээ хийж, шаардлагатай тохиолдолд дүгнэлт болон нотлох баримт гаргах;

4.2.4. хохирогчийг шаардлагатай богино болон урт хугацааны сэтгэл зүйн үйлчилгээнд хамруулах;

4.2.5. хохирогч тус бүрийн онцлог хэрэгцээ, хохирол, сэтгэцийн гэмтлийг харгалзан тухайн үе шатанд тохирсон сэтгэл зүйн боловсрол олгож, үйлчилгээ үзүүлэх;

4.2.6. хохирогчийг сэтгэцийн гэмтэлд дахин орох эрсдлээс урьдчилан сэргийлэх.

4.3. Хохирогчийн сайн сайхны төлөө түүний зөвшөөрөлтэйгээр хамтарсан багтай нягт хамтарч ажиллаж, бусад үйлчилгээнд холбон зуучлана.

4.4. Хохирогчийн хувийн хэргийг хөтлөх ба үйлчилгээний явц, үр дүнгийн талаарх холбогдох мэдээллийг нэгтгэн мэдээллийн санд оруулна.

4.5. Хөгжлийн бэрхшээлтэй, жирэмсэн, сэтгэцийн эмгэгтэй, ахмад настан зэрэг тусгай хэрэгцээт иргэн болон хүүхдэд тусгайлсан, мэргэшсэн үйлчилгээ үзүүлнэ. Сэтгэл зүйн зөвлөгөө үйлчилгээг хүүхдэд үзүүлэхдээ хүүхдийн нас, сэтгэл зүйн онцлогт тохирсон арга техникийг хэрэглэнэ.

4.6. Хохирогчийн гэр бүлийн гишүүдэд шаардлагатай тохиолдолд сэтгэл зүйн зөвлөгөө үйлчилгээ үзүүлнэ.

Тав. Хохирогчийн эрх

5.1. Хохирогч сэтгэл зүйн зөвлөгөө үйлчилгээнд сайн дураараа хамрагдана.

5.2. Хохирогч нь сэтгэл зүйн зөвлөгөө үйлчилгээнд хамрагдахдаа дараах эрх эдэлнэ:

5.2.1. хувийн нууцаа хамгаалуулах;

5.2.2. чанартай, мэргэшсэн үйлчилгээ авах;

5.2.3. хүчирхийлэлд өртсөн тухайгаа баримтжуулах.

5.3. Хохирогч өөрт хамааралтай асуудлаар шийдвэр гаргахад оролцож, санал өгөх эрхтэй.

5.4. Хохирогч үйлчилгээ үзүүлж буй байгууллага болон үйлчилгээний талаар мэдээллээр хангагдах эрхтэй.

5.6. Хохирогч холбон зуучлах болон хүлээн авагч байгууллагын хамтарсан төлөвлөгөөтэй танилцаж, саналаа хэлэх, сонголт хийх эрхтэй.

5.7. Хохирогч өөрт хамааралтай мэдээллийг аль байгууллагад ямар зорилгоор дамжуулах гэж байгаа талаар мэдэх, зөвшөөрлийг бичгээр өгөх эрхтэй.

5.8. Хохирогч нь байгууллага, ажилтны гаргасан шийдвэрт гомдол гаргах эрхтэй.

Зургаа. Сэтгэл зүйн зөвлөгөө үйлчилгээний гарах үр дүн

6.1. Хохирогчид зориулсан сэтгэл зүйн мэргэшсэн зөвлөгөө үйлчилгээний дараа дараах зорилгод хүрсэн байна:

6.1.1. хохирогчийн хүчирхийлэлтэй холбоотой сэтгэл зүйн хямрал багассан байх;

6.1.2. хохирогч хүчирхийллээс үүдэлтэй сэтгэцийн гэмтлийн талаар ойлголттой болсон байх;

6.1.3. хохирогч эерэг, даван туулах аргачлалд суралцсан байх;

6.1.4. хохирогч өөрийгөө буруутгахгүй болсон байх;

6.1.5. хохирогч өөртөө итгэх итгэл, өөрийн зан үйл, сэтгэл зүйн байдалдаа итгэлтэй болсон байх;

6.1.6. хохирогч гарч болзошгүй сэтгэцийн эрүүл мэндийн сөрөг үр дагавраас сэргийлэх сэтгэл зүйн үйлчилгээнд бүрэн хамрагдсан байх;

6.1.7. хохирогч гэр бүлийн хүчирхийллийн талаар ойлголттой болсон байх;

6.1.8. хохирогч өөрийн амьдралыг цаашид хэвийн үргэлжлүүлэх сэтгэл зүйн чадварт суралцсан байх;

6.1.9. хүчирхийллийг даван туулах нийгмийн дэмжлэг нэмэгдсэн байх.

Долоо. Хориглох зүйл

7.1. Сэтгэл зүйн зөвлөгөө үйлчилгээний хүрээнд дараах үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно:

7.1.1. шашин болон улс төрийн үзэл номлолыг сурталчлах, албадан тулгах;

7.1.2. ашгийн үйл ажиллагаа.

7.2. Сэтгэл зүйч нь ажиллах хугацаандаа болон ажлаас чөлөөлөгдсөн /халагдсан/-ий дараа хохирогчийн талаар мэдээлэл хийх, нууц задруулахыг хориглоно.

7.3. Сэтгэл зүйч нь хохирогчтой мэргэжлийн хил хязгаарыг баримтлан харилцаж, түүнтэй хувийн харилцаанд орохыг, өөрийн хувийн мэдээллээ өгөхийг, хохирогчийн мэдээллийг олон нийтэд тараахыг хориглоно.

Найм. Бусад

8.1. Сэтгэл зүйн зөвлөгөө үйлчилгээнд шаардагдах зардлыг улс, орон нутгийн төсөв болон хуулиар зөвшөөрөгдсөн бусад эх үүсвэрээс санхүүжүүлнэ.

8.2. Бүх шатны Засаг дарга хохирогчид үзүүлэх сэтгэл зүйн үйлчилгээнд шаардагдах зардлыг Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.1.4, 19.1.5-д заасны дагуу төсөвт тусгуулах арга хэмжээ авна.

8.3. Сэтгэл зүйч нь ажлаа Засаг дарга, хамтарсан баг, орон нутгийн гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хэлтэст зохих журмын дагуу тайлагнана.

8.4. Сэтгэл зүйч нь энэ журамд заасан зарчим, үүрэг, хориглох зүйлийг биелүүлээгүй бол Засаг дарга зохих арга хэмжээг хуулийн дагуу авна.

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын
сайдын 2017 оны 08 дугаар сарын 20-ны
өдрийн А.Т.А. дугаар тушаалын
хоёрдугаар хавсралт

СЭТГЭЛ ЗҮЙН ЗӨВЛӨГӨӨ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНЭЛГЭЭНИЙ МАЯГТ

Хохирогчийн овог нэр	
Төрсөн он сар өдөр	
Бүртгэлийн дугаар	
Бүртгэсэн өдөр	

**Хохирогчийн сэтгэл зүй, нийгэм,
бие махбодийн байдлын үнэлгээ**

1. Хохирогчийн одоогийн байдал /Хохирогчийн сэтгэл зүй, бие махбодийн талаар бичнэ/

Сэтгэл зүйн байдал	Бие махбодийн эрүүл мэндийн байдал	Нийгмийн асуудлууд

2. Нийгэмшлийн түүх /Хохирогчийн гарал үүсэл, өссөн гэр бүл, өөрийнх нь гэр бүлийн тухай бичнэ./

2.1. Гарал үүсэл буюу төрсөн гэр бүл:

2.2. Өссөн гэр бүл:

2.3. Одоогийн гэр бүл:

3. Гэр бүлийн харилцаа /Хохирогчийн өссөн гэр бүлийн харилцааны түүхийг бичнэ./

4. Сэтгэцийн эрүүл мэндийн байдал /Хохирогч нь хэзээ, хэдэн удаа, хаана, ямар төрлийн хүчирхийлэлд өртөж байсан тухай бичнэ/

5. Хохирогчид илэрч буй сэтгэцийн эрүүл мэндтэй холбоотой шинж тэмдгүүд:

Сэтгэл хөдлөлийн шинж тэмдэг (айдас түгшүүр, зодуулах, зодуулахаас айсан байдал; өөрийн үнэлэмж унасан ичиж гутрах; итгэл алдах гэх мэт)	Танин мэдэхүйн үйлдэл (анхаарал төвлөрөхгүй байх; улигт бодолд автах, уймрах; мартамхай болох гэх мэт)	Бие мах бодид илрэх хариу үйлдэл (нойргүйдэх, хоолны дуршил буурах эсвэл ихдэх, чичрэх, салганах гэх мэт)

6. Эрүүл мэндийн байдал:

7. Архи, мансууруулах бодисын хэрэглээ

	Хэмжээ	Давтамж	Хугацаа	Анхны хэрэглээ	Сүүлчийн хэрэглээ
Тамхи					
Архи					
Мансууруулах бодис					
Бусад					

8. Хувийн бусад мэдээлэл /Хохирогчийн чөлөөт цаг хэрхэн өнгөрүүлдэг, шашин шүтлэг, даван туулсан байдал гэх мэт/

Сэтгэл зүйчийн овог нэр,
гарын үсэг, тэмдэг : _____ / _____ /

Огноо: